

Danmarks Smørexport.

Af

Konsulent B. Bøggild.

Da statistisk Bureau kun offentliggjør kvartalsvis den samlede Sum af indført og udført Smør henholdsvis i Daaser og i anden Pakning, men iøvrigt intet oplyser hverken om det indførte Smørs Nationalitet, Indførselsvejene eller Udførselsvejene, har »Tidsskrift for Landøkonomi« allerede i adskillige Aar søgt at afhjælpe denne Mangel ved ad privat Vej at fremskaffe det nødvendige statistiske Materiale og offentliggjøre de vigtigste Oplysninger i Tidsskriftets aarlige Mælkeriberetning. Og da disse Oplysninger, alt eftersom Smørexporten bliver Landets betydeligste Indtægtskilde, faa mere og mere aktuel Interesse, har Redaktionen anset det for rigtigt iaar ikke at lade Materialet henligge til Mælkeriberetningens Fremkomst, men at benytte det til en særlig Artikel om Smørexporten, og det saa meget mere, som denne iaar af forskjellige Grunde har været i meget stærk Stigning.

Vil man først have Rede paa Smørimporten, da fremgaar det af nedenstaaende Tabel, at denne har været c. 3,7 Mill. Pd. mindre i det sidste Landbrugsaar end i det foregaaende. Og det ses, at der er en Nedgang i Tilførselen fra Sverrig af næsten 7 Millioner Pd. — Vil man dernæst undersøge, hvorledes det forholder sig med det svenske Smør, saa ses i omstaaende Tabel, at denne Nedgang for en meget stor Del skyldes

Smørindførselen til Danmark i Pund.

Fra	$\frac{1}{10}$ 1892 — $\frac{30}{9}$ 1893	$\frac{1}{10}$ 1893 — $\frac{30}{9}$ 1894	$\frac{1}{10}$ 1894 — $\frac{30}{9}$ 1895	$\frac{1}{10}$ 1895 — $\frac{30}{9}$ 1896
Sverrig	11,913,682	15,883,412	20,451,158	13,722,211
Rusland (Finland) .	9,319,831	11,896,076	10,916,420	12,553,773
Tyskland	2,467,762	2,847,009	3,229,577	3,138,094
Amerika	»	568,658	297,179	1,940,721
England	275,769	554,456	554,818	341,779
Frihavn	»	»	272,125	320,842
Andre Lande	93,607	13,767	8,279	51,769
Ialt...	24.070,651	31,763,378	35,729,556	32,069,189

Indførselen af Smør fra Sverrig i Pund.

	Oktober Kvartal	Januar Kvartal	April Kvartal	Juli Kvartal	Hele Aaret
1892—93	2,033,596	2,380,956	3,514,691	3,984,439	11,913,682
1893—94	3,537,213	3,563,343	4,301,250	4,481,606	15,883,412
1894—95	8,413,022	4,083,677	4,083,709	3,870,750	20,451,158
1895—96	3,806,136	3,785,060	1,741,746	4,389,269	13,722,211

Oktober Kvartal, i hvilket der 1894 havde været en exceptionel stor Tilførsel. — Som en anden Mærkelighed ved Smørindførselen iaar maa det dernæst paa-peges, at der er indført næsten 2 Mill. Pd. Smør fra Amerika. Dette er billigt og som Regel meget simpelt Smør, for største Delen til en Pris af ca. 50 Øre pr. Pd. Det tilføres formedelst Kjøbenhavns Begjær efter billigt Smør, og det er for mange Detaillister en kjærkommen Vare, der uden Risiko for Kvalitetstab giver en større Fortjeneste end svensk eller russisk Smør, der slet ikke eller kun undtagelsesvis kan skaffes til en saa lav Pris. — Det fra England indførte Smør er antagelig for største

Delen returneret dansk Smør eller amerikansk Smør, der forgjæves har været søgt solgt i England.

Tilførselen af fremmed Smør sker hovedsagelig ti Kjøbenhavn. Ved Provinstoldstederne er kun indført henimod 2 Mill. Pund, for største Delen fra Tyskland, der for omtrent Halvdelens Vedkommende er indført til Esbjerg, medens det øvrige er indført over Landtoldgrænsen eller til Kolding, Svendborg, Vejle og flere andre Byer.

Smørudførselen fra Danmark i Pund.

Til	$\frac{1}{10}$ 1992— $\frac{30}{9}$ 1893	$\frac{1}{10}$ 1893— $\frac{30}{9}$ 1894	$\frac{1}{10}$ 1894— $\frac{30}{9}$ 1895	$\frac{1}{10}$ 1895— $\frac{30}{9}$ 1896
England	92,734,690	111,386,394	113,243,672	118,867,125
Tyskland . . .	1,889,279	2,122,961	1,409,016	2,100,105
Sverrig	709,684	174,275	378,215	240,280
Norge	180,517	181,740	111,639	111,839
Holland	132,983	204,705	132,710	105,975
Belgien	64,777	46,715	17,025	46,033
Spanien	65,620	144,697	95,401	219,803
Amerika	»	182,174	62,034	14,336
Frihavnen . .	»	«	201,531	493,052
Andre Lande	71,361	68,095	73,481	137,749
Ialt	95,848,911	114,511,756	115,724,724	122,336,297

Smørexporten ses at være stegen over $6\frac{1}{2}$ Mill. Pd., og det trods at Indførselen er gaaet over $3\frac{1}{2}$ Mill. Pd. ned. — Samtidig er Margarineforbruget forbleven omtrent uforandret og beløber sig til 16 Mill. Pd. dansk og $2\frac{1}{4}$ Mill. Pd. indført Margarine imod $15\frac{1}{2}$ Mill. Pd. dansk og $2\frac{1}{4}$ Mill. Pd. indført Vare Aaret forud.

Overskudsudførselen og dennes Fordeling i de fire Kvartaler ses sammenstillet med de tilsvarende Tal for de ni foregaaende Aar. Stigningen viser sig at være $10\frac{1}{4}$ Millioner Pund. — Tallet for Oktober Kvartal synes

Danmarks Overskuds-Udførsel af Smør i Pund.

	Oktober Kvartal	Januar Kvartal	April Kvartal	Juli Kvartal	Hele Aaret
1886—87	5,173,124	9,707,739	9,983,791	10,219,408	35,084,062
87—88	8,143,670	14,133,968	13,035,053	11,914,995	47,227,686
88—89	8,899,671	14,595,838	15,055,030	13,162,606	51,713,145
89—90	12,137,417	21,297,156	15,469,119	16,589,575	65,493,267
90—91	17,205,465	17,675,110	17,948,463	17,725,678	70,554,716
91—92	16,363,866	18,368,304	17,985,390	16,337,020	69,054,580
92—93	15,578,590	18,072,829	19,955,720	18,571,121	71,778,260
93—94	16,117,655	21,152,415	21,936,418	23,541,890	82,748,378
94—95	13,516,364	23,261,833	23,219,213	19,997,758	79,995,168
95—96	20,844,581	20,517,513	27,615,272	21,289,742	90,267,108

paafaldende stort; men til Forklaring heraf kan nævnes to Forhold, nemlig dels, at det netop var i Oktober Kvartal 1894, at der, som foran nævnt, indførtes en exceptionel stor Mængde svensk Smør (i Krisen ved Noteringsforandringen), næsten 5 Mill. Pd. mere end Aaret forud, hvorved Overskudsudførselen jo blev trykket, — og dels, at Efteraaret 1895 bragte en aldeles usædvanlig rigelig Græsning, der i Slutningen af September og Oktober ikke alene gav en forholdsvis stor Mælkemængde, men ogsaa foranledigede, at Køerne i 1895 bleve indbundne i mere end almindelig god Foderstand, der uden Tvivl sammen med lave Foderstofpriser bidrog til en stor Mælkeydelse, alt eftersom Køerne kælvede.

Det er nu kommet dertil, at Landets Overskudsudførsel af Smør i hvert enkelt Kvartal er over 20 Millioner Pund, medens hele Aarets Overskudsudførsel 1881—82 var 19 $\frac{1}{2}$ Mill. Pd. — I 14 Aar er Mængden tiltaget til mere end fire og en halv Gange saa meget som det i og for sig anselige Kvantum, hvortil Danmarks Overskudsudførsel af Smør beløb sig i Centrifugernes Barndomsperiode.

Blandt det her fra Danmark udførte Smør er der imidlertid altid en Del, som ikke er dansk Produkt. Særlig finder der i Kjøbenhavn en Del Gjenexport Sted af svensk og finsk Smør, hvilket Forhold har faaet større Betydning, alt eftersom Mængden af secunda dansk Smør er aftaget. Dernæst transiteres der en Del, vistnok hovedsagelig finsk Omladningsgoods, og endelig udføres der ogsaa fra Esbjerg noget af det fra Tyskland indførte Smør. — Ialt er der til England over Kjøbenhavn sendt $14\frac{1}{2}$ Mill. Pd. toldberigtiget og $2\frac{4}{5}$ Mill. Pd. transiteret Smør og over Esbjerg næsten 1 Mill. Pd. toldberigtiget, medens Resten, noget over $\frac{4}{5}$ Mill. Pd. fremmed Smør, er sendt til Sverrig, Norge, Rusland, Tyskland og andre Lande.

Udførselen delte sig mellem danske og fremmede Varer saaledes:

Kvartaler	dansk Smør Pd.	fremmed Smør			I alt Pd.
		told- berigtiget Pd.	trans- iteret Pd.	Til- sammen Pd.	
Oktober 1895.	23,570,694	2,893,208	1,149,109	4,042,317	27,613,011
Januar 1896..	24,488,323	3,729,279	786,602	4,515,881	29,004,204
April 1896 ...	29,248,034	4,875,391	509,669	5,385,060	34,633,094
Juli 1896	26,097,485	4,372,191	616,312	4,988,503	31,085,988
Hele Aaret 1895—96 ...	103,404,536	15,870,069	3,061,692	18,931,761	122,336,297

Blandt det udførte Smør er der dernæst Grund til at skjelne mellem, hvad der er exporteret i hermetisk lukkede Daaser, og hvad der er sendt bort i anden Emballage (Dritler, Kasser med fersk Smør). Af Daasesmør indførtes kun 457 Pd. i mange forskellige smaa Poster, og det har sandsynligvis altsammen været retur-

nerede Prøver. Udførselen beløb sig derimod i Oktober Kvartal til 1,002,169 Pd., i Januar Kvartal 890,598 Pd., i April Kvartal 826,235 Pd. og i Juli Kvartal 1,417,356 Pd. Ialt udførtes altsaa lidt over 4 Millioner Pund, medens Udførselen af Daasesmør i 1894—95 kun var $2\frac{3}{4}$ Mill. Pd. og i 1893—94 var $4\frac{1}{4}$ Mill. Pd., og i tidligere Aar har den vistnok af og til været endnu lidt større, hvilket dog ikke bestemt kan oplyses, da det først er efter 1892, at hermetisk pakket Smør opføres særskilt i Toldvæsenets Exportlister. — Af dette Daasesmør er i det sidst forløbne Aar næsten 2 Mill. Pd. gaaet til Tyskland, $1\frac{1}{3}$ Mill. til England, hvorhos det maa bemærkes, at hvad der i Tabellen over Smørudførselen er angivet udført gennem Frihavnen og til Spanien og Holland, meget nær altsammen er Daasesmør, medens mindre Mængder ere sendte til Belgien, Frankrig, Nord-Amerika, Portugal og forskellige andre Lande.

Det viser sig altsaa, at det til Tyskland, Spanien og Holland ligesom det gennem Frihavnen exporterede Smør næsten altsammen er Daasesmør. Drittelsmørret og dermed hele Massen af Landets Smørexport — iaar næsten 119 Millioner Pund — gaar til England; og det er en stadig stigende Mængde, der gaar den Vej; — i de fire sidste Aar er der en Stigning af over 30 Mill. Pd.

Til Belysning af de forskellige danske Havnebyers Betydning for Smørexporten til England ere Udførselsmængderne i de sidste 5 Aar sammenstillede i en særlig Tabel. Denne udviser, at netop Halvdelen af Tilvæksten (15 Mill.) falder paa Kjøbenhavn. — Iøvrigt maa det have i Erindring, at 1892—93 og 1894—95 vare Isvintre, medens 1891—92, 1893—94 og 1895—96 vare isfrie og derfor kunne sammenlignes indbyrdes. — Fæstes Opmærksomheden særlig paa disse tre Aar, viser det sig, at medens Kjøbenhavns Export er voxet fra $50\frac{3}{4}$ til $65\frac{1}{2}$ Mill. Pd., er Esbjergs Export voxet fra 11 til $20\frac{2}{3}$. Odense, Aarhus, Randers, Svendborg og Aalborg ere gaaede frem; men Horsens' Betydning som Exportplads synes at være stærkt aftagende, medens Frederiks-

havn, Nakskov og Nykjøbing vel udføre forøgede, men dog kun smaa Mængder.

Udførselen af Smør til England.

Fra	1891—92 Mill. Pd.	1892—93 Mill. Pd.	1893—94 Mill. Pd.	1894—95 Mill. Pd.	1895—96 Mill. Pd.
Kjøbenhavn ...	50,741	41,923	58,947	54,178	65,522
Helsingør	»	3,448	»	1,715	»
Esbjerg	11,055	18,336	17,570	26,138	20,668
Odense	7,980	8,190	10,613	8,406	9,213
Aarhus	4,114	6,307	8,361	7,680	7,718
Horsens	4,384	3,004	2,751	1,964	1,422
Randers	3,337	3,900	5,438	4,992	5,073
Svendborg	3,536	2,826	2,990	2,561	2,836
Frederikshavn .	1,452	2,296	1,406	2,044	1,702
Aalborg	1,529	1,403	2,474	2,599	2,932
Nyborg	»	0,361	»	»	»
Nakskov	0,337	0,366	0,374	0,468	0,815
Nykjøbing F....	0,335	0,321	0,462	0,499	0,966
Kolding	»	0,051	»	»	»
Grenaa	»	0,002	»	»	»
Ialt...	88,800	92,734	111,386	113,244	118,867

I strænge Isvintre forrykkes Forholdene betydelig; og man ser Byer, hvor der ikke findes en eneste Smørhandler, komme til at figurere paa Exportlisterne. Hvorledes dette vil gaa i en kommende Isvinter, vil vel være afhængigt af Frostens Langvarighed og Haardhed, men der er dog Sandsynlighed for, at de kraftige Isbrydere, der nu ere anskaffede til Besejling af Øresund og Bælterne, ville foranledige, at Kjøbenhavn og Esbjerg (og maaske Frederikshavn) ville blive de Steder, hvorfra Smørexporten vil kunne foregaa mest uforstyrret. Utvivlsomt vil det forenede Dampskibsselskab fremtidig som ved mange tidligere Lejligheder sætte størst mulig Kraft

og Sømandsdygtighed ind paa at opretholde den kjøbenhavnske Export Uge efter Uge; men bliver Kattegat fyldt med Is, ville Skibene, selv om de kunne hjælpes ud, kun med stor Fare kunne vende tilbage, og da ville Bryderne paa Bælterne kunne gjøre fortrinlig Nytte ved at skaffe Øernes Smør frem gjennem Isen til Export over Esbjerg.

Uden iøvrigt her at komme ind paa Spørgsmaalet om Smørrets Pris i det forløbne Aar, der skal blive behandlet i den sædvanlige Mælkeriberetning i næste Hæfte af Tidsskriftet, skal her dog fremhæves, at Gjennemsnittet af Topnotering, der i 1894—95 var 91,7, i 1895—96 har været 91,6, altsaa meget nær det samme. Men der er den Forskjel, at 1894—95 fik mange Mælkerier først meget store og uregelmæssige Underpriser, der senere bleve mindre og mod Slutningen af Aaret indskrænkedes til 1—2 Kr. under Noteringen, hvorimod Underpriserne i 1895—96 begyndte med 1—1½ Kr. og efterhaanden helt forsvandt for de fleste større og vel-drevne Mælkeriers Vedkommende, saa at Hovedmængden af det danske Smør i 1895—96 er betalt gjennemsnitlig nogle Øre højere end 1894—95.

Til Slutning skal kun bemærkes, at den anselige Stigning i Landets Smørproduktion, der utvivlsomt har fundet Sted i det forløbne Aar, og som bedst ses i Tabellen over Danmarks Overskudsudførsel i de 10 sidste Aar, vidner om den Mulighed, der endnu er til Stede for yderligere Udvikling af det danske Mælkeri-brug. — Kvægholdet gaar stadig fremad. Det store Flertal faar mere og mere Erfaring i Køernes Fodring og Pleje; Interessen for Mælkens Kvalitet og Produktionsomkostning er nu vakt, og vil Forholdet mellem Korn og Foderstofpriser paa den ene Side og Smør og Flæskepriser paa den anden Side vedblivende holde sig, som det har været i de senere Aar, vil baade Smør-exporten og Flæskeexporten endnu kunne stige yderligere Aar efter andet.
